

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра теорії та методики фізичної культури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія і педагогіка профільної освіти

Освітня програма «Середня освіта (Фізична культура)»

перший (бакалаврський) рівень

Спеціалізація (за наявності)

Спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
теорії та методики фізичної культури і спорту
Протокол № 1 від “30” серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Психологія і педагогіка профільної освіти
Освітня програма	«Середня освіта (Фізична культура)»
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	014 Середня освіта (Фізична культура)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	1\1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції –12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни
Забезпечити загальну теоретичну підготовку магістрантів у галузі психології профільної освіти, яка слугуватиме основою для їхньої практичної роботи, що пов'язана з викладацькою діяльністю. Підвищити рівень психологічної культури майбутніх вчителів профільних ліцеїв, коледжів . З гуманістичних позицій розкрити актуальні психолого-педагогічні проблеми підготовки учнів профільної освіти. Забезпечити опанування магістрами знаннями про психологічні особливості учнівського періоду життя старшого школяра, усвідомлення закономірностей професійного становлення та особистісного зростання майбутніх фахівців, сприяння професійному самовизначенню і набуттю учнями професійно-педагогічної ідентичності, розвиток якостей особистості, що сприятимуть гідному виконанню їх професійних обов'язків.
Компетентності
Інтегральна компетентність Здатність компетентно розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері освіти, зокрема, фізичної культури або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю педагогічних умов та вимог організації освітнього процесу Загальні компетентності (ЗК) ЗК-3 Здатність до саморозвитку, самореалізації, використання творчого потенціалу, постійного підвищення особистого рівня кваліфікації ЗК-4 Здатність впливати на формування цілей команди, діяти на її соціально-психологічний клімат в потрібному для досягнення мети напрямі ЗК-6 Здатність приймати нестандартні рішення та вирішувати проблемні ситуації ЗК-10 Здатність до комунікації в усній і письмовій формах для розв'язування задач професійної діяльності, в тому числі й іноземною мовою Фахові компетентності спеціальності: ФК-3 Здатність здійснювати навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності з урахуванням новітніх досягнень педагогічної науки і практики фізичної культури ФК-4 Здатність застосовувати в освітньому процесі технології педагогічного контролю результатів навчання і виховання, інтерпретувати результати і вносити корективи в організацію освітньої діяльності і в підвищення результативності освітнього процесу з фізичної культури ФК-5 Здатність налагоджувати зв'язки з особами, залученими до педагогічного, рекреаційно-оздоровчого та організаційно-управлінського процесів, з метою підвищення його ефективності ФК-10 Здатність розробляти програми і методичну документацію у сфері фізичної культури з врахуванням соціальних, морфо-функціональних, психологічних особливостей контингенту

різного віку і статі, осіб з особливими потребами.

Програмні результати навчання

ПРН-2 Знати базові основи психології, педагогіки та розуміє загальні закономірності розвитку особистості, прояви особистісних якостей, вікові особливості учнів старшої школи, студентів та інших груп населення

ПРН-3 Знати психолого-педагогічні основи організації освітнього процесу у закладах загальної середньої та вищої освіти, нормативно-правове забезпечення професійної діяльності у фізичній культурі

ПРН-4 Знати та розуміти принципи, сучасні методи, основні методичні прийоми, форми організації навчання фізичній культурі в закладах загальної середньої освіти (рівень старшої школи) та у закладах вищої освіти.

ПРН-5 Знати сутність та зміст сучасних технологій навчання у старшій і вищій школах, у тому числі дистанційної освіти.

ПРН-6 Розуміти застосування дидактичних інструментів та технологій навчання з метою формування та контролю результатів навчання і виховання, моніторингу і оцінювання фізичного стану учнівської та студентської молоді, інших груп населення

ПРН-10 Вміти розробляти навчальну документацію та методичні посібники з дисциплін галузі фізичної культури відповідно до специфіки навчального закладу і контингенту

ПРН-16 Вміти формувати освітнє середовище і використовувати професійні знання і вміння в реалізації завдань інноваційної освітньої політики у фізичній культурі

ПРН-20 Розуміти важливість навчання упродовж життя і вдосконалення своєї набутої під час навчання кваліфікації

3. Структура дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Розділ 1. Психологія профільної середньої освіти Тема 1. Підходи до розуміння навчальної діяльності. .	Знати та розуміти історичні етапи формування освітніх систем. Розвиток теоретичних уявлень про формування педагогічного знання. Нова українська школа – ключова реформа у галузі освіти. Парадигми освіти: культурно-ціннісна, академічна, професійна, технократична, гуманістична. Сучасна Україна: шлях від когнітивно-орієнтованої до гуманістичної парадигми. Психоаналітичний, когнітивний, біхевіористський, екзистенціально-гуманістичний, діяльнісний підходи до розуміння навчальної діяльності.	1.Опрацювати лекційний матеріал та відповідний розділ підручника

2.	Тема 2. Періодизація розвитку особистості.	Знати та розуміти основні поняття педагогічної психології: зона найближчого розвитку, новотвір, криза розвитку (Л.С.Виготський). Характеристика періодів розвитку особистості (за Ельконіним-Давидовим). Вікові особливості навчальної діяльності. Характеристика періодів розвитку особистості (за Е.Еріксоном).	1.Опрацювати лекційний матеріал та відповідний розділ підручника 2.Підготуватися до практичного заняття. 3. Підготувати індивідуальне завдання
3.	Тема 3. Психічні процеси та їхній вплив на ефективність навчання.	Стили кодування інформації і їхній вплив на ефективність навчання. Роль уваги в процесі навчання. Роль пам'яті в навчальній діяльності. Характеристика й порівняльний аналіз основних видів пам'яті. Ефекти й закони пам'яті. Види мислення і їхній вплив на процес засвоєння знань. Розвиток мислення в шкільному віці (стадії розвитку за Ж.Піаже).	1.Опрацювати лекційний матеріал та відповідний розділ підручника 2.Підготуватися до практичного заняття. 3. Підготувати презентацію
4.	Тема 4. Професійне становлення особистості учня профільного класу	Види навчальних мотивів і їхній вплив на ефективність навчання. Мотиваційні аспекти шкільного навчання. Критерії оцінювання ефективності навчального процесу. Стили педагогічного спілкування. Види стилів педагогічного спілкування. Вплив	Опрацювати лекційний матеріал та відповідний розділ підручника

		стилю педагогічного спілкування на ефективність навчання. Проблема поєднання методу навчання й стилю навчання.	
5.	Розділ 2. Педагогіка профільної середньої освіти Тема 5. Концептуальні засади реформування середньої школи.	Знати та розуміти основні світові тенденції розвитку освіти. Мета і формула нової школи. Ключові компетентності для життя. Педагогіка партнерства. Умотивований учитель. Орієнтація на учня. Виховання на загальнолюдських цінностях. Нова структура середньої школи: початкова освіта, базова середня освіта, профільна середня освіта. Автономія школи. Забезпечення якості освіти. Справедливе фінансування і рівний доступ. Сучасне освітнє середовище.	1.Опрацювати лекційний матеріал та відповідний розділ підручника. 2.Підготувати ся до практичного заняття з елементами тренінгу..
6.	Тема 6. Сучасні методи навчання.	Знати та розуміти підходи до класифікації методів навчання. Активні та інтерактивні методи навчання. Методи кооперативного навчання (методи навчання в малих групах). Методи колективно-групового навчання. Методи опрацювання дискусійних питань. Методи ситуативного навчання (кейс-метод, ігрова навчальна діяльність).	1.Опрацювати лекційний матеріал та відповідний розділ підручника. 2.Підготуватися до практичного заняття. 3. Підготувати проект впровадження інноваційних технологій управління в освітній процес профільної освіти

7.	Тема 7. Сучасні педагогічні технології.	Знати та розуміти сутність поняття «педагогічні технології». Змістовий взаємозв'язок понять «освітні технології», «педагогічні технології», «технології навчання», «педагогічна техніка». Критерії технологічності. Джерела і складові частини нових педагогічних технологій. Інтерактивні технології навчання. Інформаційно-комунікаційна технологія навчання. Умови реалізації особистісно орієнтованого навчання. Методика формування критичного мислення на заняттях в контексті упровадження особистісно орієнтованого навчання. Методика реалізації проектної технології навчання.	1.Опрацювати лекційний матеріал та відповідний розділ підручника. 2.Підготуватися до практичного заняття. 3. Підготувати індивідуальне завдання.
8.	Тема 8. Педагогічні здібності та стилі професійної освіти учителя.	Знати та розуміти рівні педагогічної майстерності. Компоненти педагогічної майстерності. Типологія педагогів (у залежності від стилю їх професійної поведінки за В. Сорока-Росинським, у залежності від психологічного складу особистості педагога за Е.Костяшкіним, у	1.Опрацювати лекційний матеріал та відповідний розділ підручника 2.Підготуватися до практичного заняття з елементами тренінгу.

		залежності від ставлення педагога до учня за Г. Сухобською). Педагогічний артистизм. Педагогічна техніка. Мовне мистецтво педагога. Управління класом. Прийоми привертання уваги учнів. Прийоми усного опитування. Прийоми письмового контролю	
--	--	--	--

Система оцінювання курсу

Розподіл балів, які отримують студенти

Види роботи	Номер семінарського заняття									КСР	ДР	разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
ПО	100	100	100	100	100	100	100	100	100			70
КСР										100		20
ДР											100	10
Разом												100

ПО–поточне оцінювання

КСР –контроль самостійної роботи

ДР – додатковий результат

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарське заняття	70
Контроль самостійної роботи	20
Додатковий результат	10
Максимальна кількість балів	100

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- **90-100 балів** – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною

програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.

- *70-89 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.
- *50-69 балів* – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.
- *Менше 50 балів* – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми),
Література:	
Рекомендована література Основна література 1. Балл Г. О. Гуманістичні засади педагогічної діяльності // Педагогіка і психологія. - 1994. - № 2. - С. 3-11. 2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посібник / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с. 4. Концепція «Нова українська школа» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkolacompressed.pdf 5. Лутаєва Т. В. Педагогічна культура : навч. посіб. / Т. В. Лутаєва, Л. Г. Кайдалова. – Х. : Цифра принт, 2012. – 182 с. 6. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), А. М. Гуржій (заст. голови), О. Я. Савченко (заст. голови)] ; за заг. ред. В. Г. Кременя. – К. : Пед. думка, 2016. – 448 с. 7. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.meduniv.lviv.ua/files/info/nats_strategia.pdf 8. Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. – К.: Вища шк., 1997. – 349 с. 9. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посібник / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К. : А.С.К., 2004. – 192 с. 10. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання / О.І. Пометун. – К. : А.С.К., 2007. – 144 с. 11. Поясик О. І. Методика виховної роботи : навчальний посібник / О. І. Поясик, В. В. Лаппо. – Івано–Франківськ : Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2011. – 202 с. 12. Про освіту: Закон України від 5.09.2017 р. № 2145-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19	

Допоміжна література

1. Васильєва М.П. Теорія педагогічної деонтології : [монографія] / Марина Петрівна Васильєва. – Х. : Нове слово, 2003. – 264 с.
2. Гін А. Прийоми педагогічної техніки / А. Гін. – Х. : Основа, 2018. 112 с.
3. Зайченко І. В. Педагогіка. Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І.В. Зайченко. – К. : Освіта України, 2006. – С. 86–97; 116–138.
4. Євтух М. Б. Інноваційні методи оцінювання навчальних досягнень [Текст] : монографія / М. Б. Євтух, Е. В. Лузік, Л. М. Дибкова ; Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. економіч. ун-т імені Вадима Гетьмана». – К. : КНЕУ, 2010. – 248 с.
6. Нестандартні уроки з фізичної географії [Текст] / авт.–уклад. К.С. Шуліка. – Х. : Основа, 2012. – 112 с.
7. Овчаров С. М. Інтегровані уроки – креативні учні [Текст] : навч.–метод. посіб. / Сергій Михайлович Овчаров, Катерина Володимирівна Овчарова. – Полтава : АСМІ, 2012. – 72 с.
8. Сілаєва І. Є. Сучасний урок у професійній школі: проектування, організація, аналіз : метод. посібник / Сілаєва І.Є., Шевчук С.С. – Донецьк: ДІПО ІПП, 2008. – 171 с.
9. Практикум з педагогіки: навчальний посібник: Видання 2-ге, доповнене і перероблене / За заг. ред. О.А.Дубасенюк, А.В.Іванченка. – Житомир: Житомир. держ. пед. ун-т, 2002. – 482 с.
10. Штефан Л. В. Інноваційні технології в освіті : навч. пос. для студентів вищих навчальних закладів інженерно-педагогічних спеціальностей / Л. В. Штефан – Х. : Видавництво «Друкарня Мадрид», 2012 – 174 с.
11. Ягупов В.В. Педагогіка : навч. посібник. – К.: Либідь, 2002. – 560 с. 10.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <http://www.mon.gov.ua/> – офіційний сайт МОН України;
2. <http://www.iteach.com.ua> – програма Intel «Навчання для майбутнього»;
3. www.zakon.gov.ua – сайт Верховної Ради України, законодавча база
4. www.mon.gov.ua/sms_se – нормативно-методичні матеріали, перелік програм та підручників
5. <http://www.debryansk.ru/> – інформаційно-методичний сайт. Все для управлінців і викладачів.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра теорії та методики фізичної культури і спорту м.Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 каб. 407 тел. +38(0342) 59-60-12 https://ktmfks.pnu.edu.ua/ e-mail: ktmfks@pnu.edu.ua
Викладач	Мицкан Тетяна Степанівна Кандидат психологічних наук, доцент
Контактна інформація викладача	095-333-10-24 tetiana.mytskan@pnu.edu.ua

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: ➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені
--------------------------	--

	<u>Василя Стефаника»</u> ➤ <u>Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».</u> ➤ <u>Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».</u> ➤ <u>Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.</u> ➤ <u>Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.</u> ➤ <u>Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.</u> Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується у відповідності до <u>«Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</u> (див. стор. 4.). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/ https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, регламентується у відповідності до <u>«Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)»</u> – стор. 4-5. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» <u>«Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти»</u> – ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також, за рішенням кафедри, студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали <u>«Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності</u>

	здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) – стор. 3. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) – https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/

Викладач: _____ **Т.С. Мицкан**